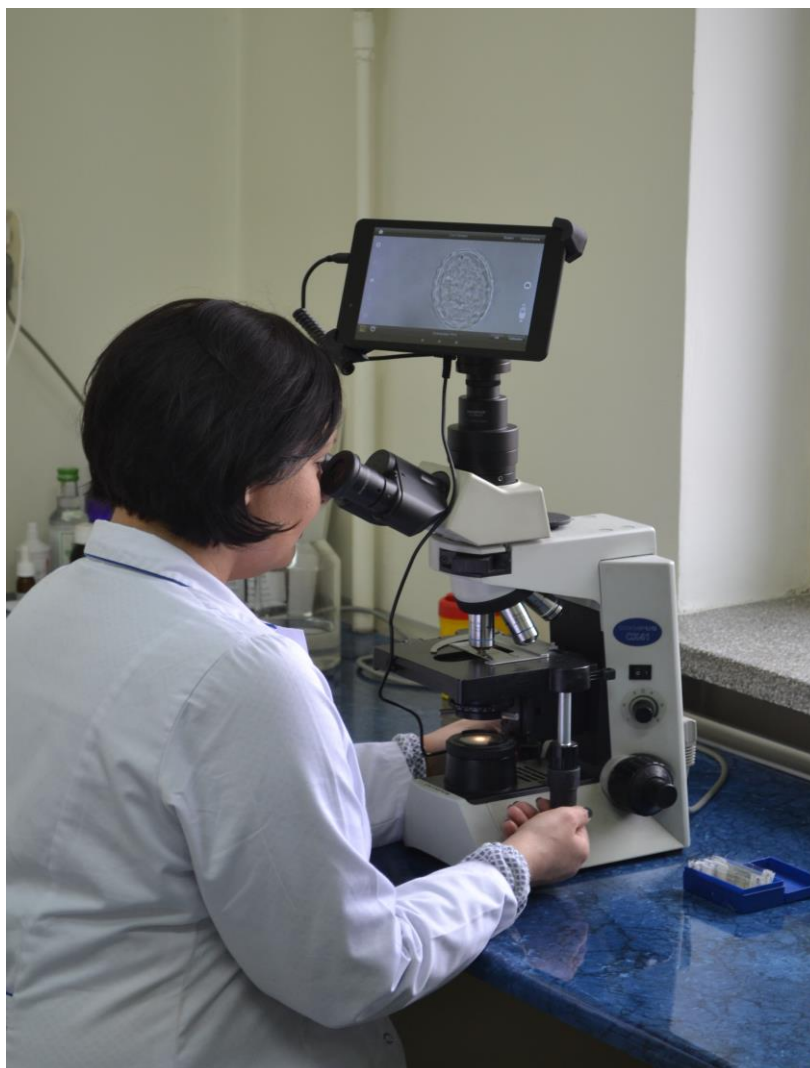

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU PIŃCZOWSKIEGO
ZA 2020 ROK**

Busko-Zdrój, luty 2021

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz.195), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Od marca 2020r. działalność w przeważającej części była skierowana na zwalczanie epidemii związanej z wirusem SARS-coV-2.

Nadzorem objętych jest 38 691 mieszkańców powiatu pińczowskiego (stan na 30.06.2020r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu pińczowskiego przeprowadził 564 kontrole, wydał 962 decyzje, w tym 809 o nałożeniu izolacji domowej lub kwarantanny w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 lub kontakcie z osobą zakażoną, nałożył 16 mandatów na kwotę 4 800 zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 3845 badania laboratoryjne, w tym 138 oznaczeń chemicznych, 3 360 oznaczeń fizycznych i 6 166 oznaczeń mikrobiologicznych.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska,

basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych. PSSE Busko-Zdrój nie wykonuje badań w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2020 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audit zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu pińczowskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pińczowskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu pińczowskiego pomimo epidemii związanej z wirusem SARS-CoV-2 pozostawało na dobrym poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz. 195).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	6
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	10
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	13
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	15
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	18
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	20
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	24
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	30
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	40
X. PODSUMOWANIE	49

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. W związku z tym na terytorium Polski został ogłoszony stan epidemii. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie pińczowskim 19 marca 2020 r.

W 2020 r. na terenie powiatu pińczowskiego w okresie od marca do grudnia potwierdzono **1042 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **159** osób spośród zakażonych były hospitalizowane. Zarejestrowano **32** zgony z powodu Coronavirusa z czego 28 osób miało choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu pińczowskiego objęto kwarantanną **6439 osób** i nadzorem epidemiologicznym **205 osób**. Liczba zleconych testów PCR przez PPIS w Busku- Zdroju na terenie powiatu pińczowskiego do wykonania przez laboratoria wynosiła w 2020 roku 1970. Należy zaznaczyć, iż ZOZ Pińczów miał możliwość zlecenia testów i je zlecał. Od 02.09.2020 r. zlecenia testów również realizowali lekarze Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Pod koniec roku sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń SARS-CoV-2 znacząco się poprawiła. Najtrudniejsza sytuacja w tym zakresie była w miesiącu październiku- 301 potwierdzonych zachorowań na SARS-CoV-2 i w listopadzie – 452 potwierdzone zachorowania na SARS-CoV-2. Zmniejszyła się liczba zleconych testów jak również znacząco spadła liczba pozytywnych wyników. Badania przesiewowe, które zleca PPIS w Busku- Zdroju na nadzorowanym terenie również charakteryzują się mniejszym odsetkiem wyników pozytywnych w stosunku do wcześniejszych badań. Należy jednak zaznaczyć, iż sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń SARS-CoV-2 jest niestabilna i może w 2021r. dochodzić do znaczących wzrostów zakażeń.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2018-2019 w roku **2020** mieszczą się w średniej krajowej.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2020** nastąpił **spadek** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2019 w powiecie pińczowskim zarejestrowano **271** przypadków ospy wietrznej, natomiast w roku **2020** zarejestrowano **311** przypadków ospy wietrznej z czego 2 powikłane, które wymagały hospitalizacji.

W **2020 r.** odnotowano **spadek** zachorowań wywołanych przez **Salmonellę**.

W **2019 r.** zarejestrowano **7** zachorowań wywołanych przez **Salmonellę**, w roku **2020** było **3** zachorowania.

przy zapadalności – w 2019 r. 17,82/100 tys. dla powiatu i 22,6/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 24,07/100 tys. w kraju.

- w **2020** r. 7,7/100 tys. dla powiatu i 9,67/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 13,73/100 tys. w kraju.

W roku 2020 odnotowano spadek zachorowań na zapalenie wątroby typu C w porównaniu do 2019 r. W 2020 roku podobnie jak w roku 2019 odnotowano 0 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B .

W 2019 roku w powiecie pińczowskim zarejestrowano 1 przypadek **WZW C**, w **2020 r.** – nie zarejestrowano żadnego przypadku **WZW C**:

przy zapadalności – w 2019 r. 2,54/100 tys. dla powiatu i 6,38/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 8,55/100 tys. w kraju.

- w **2020** r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,2/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 2,42/100 tys. w kraju.

W 2019 r. nie zarejestrowano w powiecie pińczowskim żadnego przypadku zachorowania na **WZW B**, również w **2020 r.** zarejestrowano **0 przypadków** zachorowania na **WZW B** :

przy zapadalności - w 2019 r. 0,0/100 tys. dla powiatu i 2,58/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 7,33/100 tys. w kraju.

- w **2020** r. 0/100 tys. dla powiatu i 0,32/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 2,54/100 tys. w kraju.

W 2020 r. nastąpił spadek zachorowań na boreliozę w stosunku do roku 2019.

W 2019 r. w powiecie pińczowskim zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na Boreliozę, natomiast w **2020** roku – **2 przypadki**.

Zapadalność dla powiatu w 2019 r. – 7,63/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 26,91/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 53,66/100 tys. mieszkańców.

Zapadalność w **2020** r. – 5,16/100 tys. mieszkańców dla powiatu przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 17,31/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 32,63/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2020 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie pińczowskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2020 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2019r.
BCG	2020	Szczepienie noworodkowe	95,5 %	99,2 %
Szczepienie p/WZW B	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	80,2%	92%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,6%	99,2 %
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2020	Szczepienie pierwotne	44,05%	47,5%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	91%	98,4 %
Hib (przeciwno Haemophilus influenzae typ b)	2020	Szczepienie pierwotne	44,05%	47,5%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	91 %	98,4%
Zakażenia Streptococcus pneumoniae	2020	Szczepienie pierwotne	41,4%	52,1%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	89,5%	99%
Odra, świnka, różyczka	2019	Szczepienie pierwotne	75,5%	83,1%
DTaP + Polio	2015	Szczepienie I przypominające	59,1%	86,2%
Odra, świnka, różyczka	2011 (10 rok życia)	rewakcyacja	62%	92%
błonica + tężec + krztusiec (14 rok życia)	2007	Szczepienie II przypominające	59,6%	90%
Td błonica + tężec (19 rok życia)	2002	Szczepienie III przypominające	57,9%	89,2%

Na terenie powiatu pińczowskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadzi 4 postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W 2017 r. **nie zgłoszono** żadnych nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. **W 2018 roku nastąpił gwałtowny wzrost** środowisk antyszczepionkowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził w 2018 roku **12** postępowań egzekucyjnych

wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, z czego w 5 przypadkach dzieci zostały zaszczepione, **3 postępowania zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W pozostałych 4 przypadkach postępowanie jest w toku. W **2019 r.** na terenie powiatu pińczowskiego zgłoszono do PPIS w Busku -Zdroju **10 nowych** środowisk antyszczepionkowych. 9 dzieci z 6 środowisk zostało zaszczepionych. W pozostałych 3 przypadkach postępowanie jest w toku. W 2020 r. nie zgłoszono nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2 .

W **2020 r. znacznie spadła** liczba osób szczepionych przeciwko wścieklźnie ponarażeniowo. W roku 2019 było 11 osób szczepionych ponarażeniowo, a w roku **2020** było **2 osoby** szczepione ponarażeniowo. Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2019 - 2020

Lp.	ROK	Powiat pińczowski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2019	10	25,46
2.	2020	3	7,75
Liczba ludności w powiecie w 2019 r.		39 271	
Liczba ludności w powiecie w 2020 r.		38 691	

Współczynnik zapadalności na chorobą k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2019-2020 odnotowano **znaczny spadek** nowych zachorowań na gruźlicę w roku **2020** .

W 2020 roku do PPIS w Busku-Zdroju zgłoszono 278 podejrzania zachorowań na gripę w meldunkach MZ-55, z czego u 3 osób potwierdzono badaniami laboratoryjnymi gripę typu A w tym 1 przypadek u dziecka do lat 14.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej Busko Zdrój, na terenie powiatu pińczowskiego znajduje się 16 urządzeń wodnych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

- 14 - wodociągów publicznych
- 2 - wodociągi komercyjne

Ponadto nadzorem sanitarnym na terenie powiatu Pińczowskiego objęta jest sieć wodociągowa Działoszyce zasilana przez ujęcie wody w Płużkach.

W 2020r. Państwowa Inspekcja Sanitarna skontrolowała na terenie powiatu pińczowskiego wszystkie urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. 14- wodociągów publicznych oraz 2-wodociągi komercyjne należące do zakładu NIDA-MEDIA w Gackach, który w ograniczonym zakresie zaopatruje w wodę ludność w ramach sieci wodociągowej, publicznej, jak również wodociąg zakładowy Gomar.

Z wodociągów publicznych regularnie pobierano próby wody do analizy laboratoryjnej, monitorowano jakość wody z urządzeń służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu pińczowskiego skontrolowano 16 urządzeń posiadających własne ujęcia wody to jest 100% urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę są to:

2.1. Wodociągi o produkcji < 100m³/d (6 obiektów, 3,32 tys. ludności)

1. Młodzawy Duże, gm. Pińczów
2. Aleksandrów-Byczów, gm. Pińczów
3. Byczów-Kozubów, gm. Pińczów
4. Złota Graby, gm. Złota
5. Sancygniów, gm. Działoszyce
6. Skowronno Dolne gm. Pińczów

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000m³/d (7 obiektów, 18,95 tys. ludności)

1. Chroberz, gm. Złota
2. Marzęcin, gm. Pińczów
3. Stawiszyce, gm. Złota
4. Gołuchów, gm. Kije
5. Dzierążnia, gm. Działoszyce
6. Złota Lubowiec, gm. Złota
7. Zagajów, gm. Michałów

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000m³/d (1 obiekt, 13,8 tys. ludności)

1. Pińczów gm. Pińczów

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Nida Media w Gackach, gm. Pińczów (zaopatruje 50osób)
2. Gomar gm. Pińczów (320 osób - pracownicy przedsiębiorstwa)

Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne.

Na terenie powiatu pińczowskiego w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 69 prób wody.

Analizy wody wykazały:

- w 1 urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia zakwestionowano jakość fizykochemiczną wody (nieznacznie podwyższona mętność, manganu,
- w 3 urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia zakwestionowano jakość mikrobiologiczną oraz 1- jedno incydentalne odnotowanie tj. wzrost wskaźnika dla ogólnej liczb. mikroorganizmów w indywidualnym ujęciu wody dla pola namiotowego).

Tab 1. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Pińczów (31)	Pińczów	9	1	-	-
	Aleksandrów Byczów	2	-	-	-
	Byczów Kozubów	2	-	-	-
	Młodzawy Duże	2	-	-	-
	Skowronno Dolne	2	1	-	1 x wynik nieprawidłowy (bakterie coli, Enterokoki)
	Marzęcin	4	1	-	1 x wynik nieprawidłowy (bakterie coli)
	Gacki /wod. zakł NIDA -MEDIA/	2	1	-	-
	Gomar	2	1	-	-
	Indywidualne UW Gacki	1	0	-	1 x wzrost wskaźnika dla ogólnej liczby mikroorganizmów
Działoszyce	Działoszyce	2	1	-	-

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
(11)	Dzierażnia	4	1	-	-
	Sancygniów	2	1	-	-
Kije (5)	Gołuchów/Górki	4	1	-	-
Michałów (5)	Zagajów	4	1	-	-
Złota (17)	Chroberz	4	1	-	-
	Złota Graby	2	-	-	-
	Złota Lubowiec	4	1	-	-
	Stawiszycze	4	1	3 x wynik nieprawidłowy - 2 x mętność - 1 x mangan	1 x wynik nieprawidłowy (Enterokoki)
	Razem - 69 prób	56	13	3	4

Na podstawie art. 5 ust.1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał **oceny wszystkich wyników** badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „**oceny bieżące jakości wody**” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W przypadkach gdy woda nie odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczynał postępowanie administracyjne.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań własnych (kontroli urzędowej) oraz kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał unieruchomień:

- Unieruchomienia **wodociągu Stawiszycze** gm. Złota od dnia 20.02.2020r. do 23.02.2020r. ze względu na przekroczenie prametrów bakteriologicznych, wykryto, *Enterokoki (paciorkowce kałowe)=27*
- Unieruchomienia **wodociągu Skowronno Dolne** gm. Pińczów od dnia 14.10.2020r. do 10.12.2020 ze względu na przekroczenie prametrów bakteriologicznych, wykryto, *Bakterie gr coli =16, Enterokoki (paciorkowce kałowe)=3*

oraz wydawał decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia:

- Warunkowego dopuszczenia wody do spożycia z **wodociągu publicznego Pińczów** w okresie od 19.06.2020r. do 30.06.2020r. ze względu na odnotowanie bakterii gr coli =2 jtk.
- Warunkowego dopuszczenia wody do spożycia z **wodociągu publicznego Marzęcin** w okresie od 14.10.2020r. do 24.11.2020r. ze względu na odnotowanie bakterii gr coli =4 jtk.

W przypadku stwierdzenia incydentalnych przekroczeń parametrów wody (mętność, mangan) w wodociągach, zarządcy podejmowali natychmiastowo działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym.

Stan sanitarny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku jako dobry.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badań pod kątem występowania bakterii **Legionella sp.** w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym świadczenia zdrowotne.

W 2020r. kontrolowano, jakość ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Pińczowie oraz Szpitalu Interkard w Pińczowie. Jakość ciepłej wody w obiektach nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat pińczowski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - **69** prób wody, 56 próby w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 13 w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. B.

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie pińczowskim** w roku sprawozdawczym 2020r. wydano 15 decyzje:

- 1) 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia
- 2) 2 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia
- 3) 4 decyzje o przydatności wody do spożycia
- 4) 6 decyzji opłatowych za ponadnormatywne wyniki wody.
- 5) 1 decyzja – przedłużenie możliwości stosowania preparatu SeaQest

Na terenie powiatu pińczowskiego występuje pełne uzbrojenie terenu w sieci wodociągowe, wszystkie gminy są zwodociągowane.

Na koniec okresu sprawozdawczego oceniono jakość wody w kontrolowanych urządzeniach jako odpowiadającą wymogom sanitarnym.

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w Państwowej Powiatowej Sanitarno Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.
-

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (decyzje środowiskowych uwarunkowań)

W 2020 roku nie uzgadniano przedsięwzięć na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Czynność uzgadniania przedsięwzięcia na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzona jest postępowaniem w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W przedmiocie wydano 18 opinii dla inwestycji planowanych na terenie powiatu pińczowskiego.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2020 roku wydano ogółem 8 opinii o dokumentacjach projektowych. Analiza opiniowanych dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z niezajomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2021r, poz.195/) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2020 roku wydano 28 opinii w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W 9 przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania decyzji.

Inne opinie sanitarne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydawał opinie sanitarne w ilości 42 w zakresie:

- pracy merytorycznej sekcji (obiekty szkolne oraz obiekty przeznaczone na kwarantannę)
- związane z ze stanem epidemii w kraju.

Postępowania administracyjne

Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego prowadziła na terenie powiatu pińczowskiego 13 postępowań w zakresie kar za naruszenia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19 . Nałożono 1 karę pieniężną administracyjną na kwotę 10 000 zł.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zajął dwa stanowiska w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Włochy oraz sołectwa Brzeście leżących na terenie gminy Pińczów oraz jedno stanowisko w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pińczów w trybie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020r. 283 ze zm.)

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego

zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej), oraz obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano: obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu pińczowskiego znajduje się 1 ustęp publiczny.

1. Ustęp publiczny w Pińczowie

W roku sprawozdawczym zostały skontrolowane. Bieżący stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urzędzeń prowadzona prawidłowo.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

Na terenie powiatu pińczowskiego funkcjonują 2 obiekty pomocy społecznej (w roku bieżącym przekazane przez WSSE)

1. Dom Pomocy Społecznej w Pińczowie ul. Wesoła 5, 28-400 Pińczów
2. Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Polna 48, 28-400 Pińczów

Obiekty ze względu na stan epidemii w kraju – nie kontrolowano.

2.3. Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty hotelarskie, całoroczne ośrodki wypoczynkowe, pola biwakowe, campingi oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie m.in. gospodarstwa agroturystyczne.

Skontrolowano 3 obiekty:

- Ośrodek Wypoczynkowy „Zacisze” w Krzyżanowicach
- Zespół domków campingowych w Pińczowie
- Pole Namiotowe „Loch Ness” w Gackach gm. Pińczów

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Wszystkie obiekty oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym, zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usług.

W 2020r. na terenie powiatu pińczowskiego dokonywano kontroli sanitarnych w dwóch zakładach.

W jednym przypadku tj. w obiekcie świadczenia usług fryzjerskich - nałożono **mandat karny** za zły stan sanitarny oraz wydano **1 decyzję** administracyjną wraz z opłatą.

W związku ze stanem epidemii w kraju inspekcja sanitarna w obiektach usługowych przeprowadzała kontrole (oceniała i weryfikowała) przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

Sprawdzano m.in. zapewnienie :

- bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu,
- bezpieczeństwa w salonie,
- procedur zapobiegawczych w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem pracownika
- procedur postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia u klienta.
- właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich,
- sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń,
- ważności środków,
- magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

Wypełniano listy kontrolne, tzw. checklisty. Wszystkie obiekty oceniono, jako dobre.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Dworzec PKS w Pińczowie - zlikwidowany

2.6. Cmentarze

Liczba obiektów w ewidencji -18, skontrolowano – 4.

W roku sprawozdawczym, 2019 jako zły obiekt pod względem technicznym w dalszym ciągu oceniono:

- Cmentarz w Wolica – wydano **1 decyzję** również dot. ogrodzenia cmentarza z terminem do 31.10.2020r.

2.7 Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu pińczowskiego znajdują się 2 domy przedpogrzebowe – w roku sprawozdawczym nie kontrolowano.

2.8 Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku-Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, obiekty sportu i kultury, Zakład Karny.

Przeprowadzono 2-kontrole w obiektach tj.:

- 1 park/zieleniec
- 1 Zakład Karny

W okresie sprawozdawczym stan sanitarny obiektów oceniono, jako dobry.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

– **Stan sanitarny Kąpielisk:**

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu pińczowskiego funkcjonowały **4** - miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli: w Pińczowie strefa I i strefa II oraz w Gackach strefa W i strefa Z. W trakcie trwania sezonu letniego skontrolowano stan sanitarny pomieszczeń zaplecza miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli oraz plaży.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju na podstawie badań wykonanych przez zarządców - miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii wydał łącznie **9 bieżących ocen o jakości wody do kąpielii** w akwenach.

- Jakość wody w akwenu „Pompa” w Gackach gm. Pińczów nie była kwestionowana.
- W miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii pn. Pińczów strefa II odnotowano 1 incydent w związku z pojawieniem się martwych małż. W dniu 06.08.2020r., podczas kontroli i oceny organoleptycznej stwierdzono zakwity sinic. Wydano natychmiastowo decyzję o zakazie kąpielii w akwenu. Zarządca podjął działania naprawcze. W dniu 24.08.2020r. przywrócono funkcjonowanie miejsca kąpielii (uchylono decyzję unieruchamiającą oraz wydano pozytywną ocenę o jakości wody).

– Stan sanitarny Pływalni

W ewidencji PSSE na terenie powiatu pińczowskiego znajduje się jeden obiekt kąpielowy:

1. Pływalnia Miejska w Pińczowie - obiekt kąpielowy kryty, całoroczny

W związku z pandemią COVID-19, w bieżącym roku sprawozdawczym - pływalnia funkcjonowała w ograniczonym zakresie, obiekt zawieszał swoją działalność oraz stosował się do obostrzeń w związku z rozpowszechnianiem się koronawirusa. Funkcjonowanie obiektu (w terminach dozwolonych) uwarunkowane było spełnieniem niezbędnych wymogów sanitarnych.

Zarządca pływalni wykonywał **badania w ramach kontroli wewnętrznych**.

W 2020r. PPIS na powiecie pińczowskim wykonał **1 kontrolę** na pływalni (kontrola stanu technicznego obiektów).

3. Wnioski

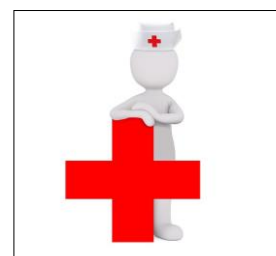
Priorytetem działań w okresie pandemii był monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia. Wydano **3 decyzje** na obiekty użyteczności publicznej (w tym 2 decyzje dot. miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii tj. Pińczów strefa II zarządzanego przez Pływalnię Miejską w Pińczowie, oraz 1 decyzję na obiekt usługowy). Nałożono 1 mandat karny.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu pińczowskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajdują się:

- Szpital Powiatowy w Pińczowie ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów
- INTERKARD Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii w Pińczowie ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów

W roku sprawozdawczym z uwagi na pandemię obiektów nie kontrolowano.

1.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę stanowi wodociąg sieciowy Pińczów, jakość wody odpowiada wymogom.

1.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Obiekty szpitalne w roku sprawozdawczym niekontrolowane. Nie kontrolowano postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

Obiekty szpitalne w roku sprawozdawczym niekontrolowane. Nie kontrolowano postępowania z bielizną szpitalną.

1.4. Prosektoria

Obiekty szpitalne w roku sprawozdawczym niekontrolowane. Brak danych o prosektorium.

2. Sanatoria – brak w ewidencji

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

Na terenie powiatu pińczowskiego znajduje się:

- Przychodnie i ośrodki zdrowia – **13**, skontrolowano **0**
- Zakład opiekuńczo-leczniczy -**1**, skontrolowano **0**
- Inne zakłady– **2** (stacjonarne całodobowe świadczenia zdrowotne) skontrolowano - **0**
 - Pogotowie w Pińczowie
 - Ambulatorium Zakładu Karnego w Pińczowie
- Zakłady rehabilitacji leczniczej – w ewidencji **2**, skontrolowano - **2**
 - NZOZ LIB-MED. Barbara Liberek, Michałów 111
 - NZOZ LIB-MED. Barbara Liberek, Działoszyce ul. Pińczowska 18
- Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne (kontrolowane przez pion Epidemiologiczny - **2**) – skontrolowano - **0**
 - Bio-DIAGNOSTYKA Sp. z o.o NZOZ Laboratorium; 28-400 Pińczów ul. Armii Krajowej 22
 - Punkt pobrań ul. Bednarska3, 28-400 Pińczów
- Inne ambulatoryjne świadczenia – **2**, skontrolowano - **0**
 - Nowoczesne Centrum Medyczne „OKOKLINIK” Sp.zo.o. Spółka Komandytowa 28-400 Pińczów ul. Armii Krajowej 22
 - Ośrodek Chemioterapii Diennej w Pińczowie – obiekt należy do Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych, objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów, oraz wywóz odpadów komunalnych (na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku poprzednim).

3.3. Gospodarka bielizną

We wszystkich placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej (szafy). Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie (własne pralnie). Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku – dane - na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku poprzednim).

W roku sprawozdawczym, w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Zasadniczą tematyką w 2020r. było prowadzenie działań wynikających z ustaleń FORUM dot. wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH oraz prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 165 obiektów. W 2020r. skontrolowano 18 obiektów.

Tabela 1.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2020r.
5	5
6 – 20	7
21 – 50	4
51 – 100	0
101 – 250	1
>250	1
ogółem	18

1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2020r. przeprowadzono 23 kontrole w 18 zakładach zatrudniających 618 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	17
Substancje i mieszaniny chemiczne	1
Produkty biobójcze	5

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najwięcej kontroli w 2020r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Produkcja artykułów spożywczych
- Edukacja

W 2020r. najwięcej decyzji wydano w następujących branżach:

- Edukacja
- Produkcja artykułów spożywczych

W 2020r. najwięcej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Produkcja artykułów spożywczych
- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2020r. kontroli wydano 11 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych.
3. Uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego.
4. Doprowadzenia do właściwego stanu pomieszczenia higieniczno – sanitarne.
5. Zapewnienia I pomocy przedmedycznej.
6. Sporządzenia i prowadzenia na bieżąco rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
7. Sporządzenia i prowadzenia na bieżąco karty badań czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
8. Dotyczące szkodliwych czynników biologicznych.
9. Substancji i mieszanin chemicznych.
10. Wprowadzenia takich zmian technologicznych, które doprowadzą do obniżenia wartości hałasu poniżej NDN.
11. Zapewnienia apteczki I pomocy dla pracowników.
12. Obniżenia NDN hałasu.
13. Obniżenia NDN drgań.
14. Zapewnienia pracownikom pomieszczenia jadalni.
15. Oddzielenia pomieszczenia jadalni od szatni.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN.

W 2020r. w powiecie pińczowskim przekroczenia NDN hałasu, drgań oraz NDS pyłów stwierdzono w 3 zakładach: 2 z nich zajmują się produkcją artykułów spożywczych a 1 zajmuje się obróbką drewna. W przekroczeniach NDN hałasu pracowało 9 osób, w przekroczeniach NDN drgań pracowało 9 osób, a w przekroczeniach NDS zapylenia 12 osób. Zostały wydane decyzje dotyczące obniżenia wartości zapylenia poniżej wartości NDS.

W związku z wydanymi decyzjami w jednym zakładzie obniżono wartości zapylenia poniżej wartości dopuszczalnych, a więc warunki pracy 2 osobom poprawiły się. W przypadku dwóch pozostałych kontrola sprawdzająca odbędzie się w 2021r. W przypadku hałasu i drgań kontrola sprawdzająca odbędzie się w 2021r.

Ponadto w latach poprzednich stwierdzono przekroczenia NDN hałasu w 1 zakładzie, zajmującym się produkcją żywności, w którym w warunkach przekroczenia NDN pracują 44 osoby.

Zakład ten jest objęty szczególnym nadzorem, wprowadzono w życie program działań organizacyjno – technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, który jest na bieżąco monitorowany i doskonalony czego efektem są coraz mniejsze przekroczenia NDN hałasu oraz zwiększona ochrona pracowników przed hałasem /rotacja pracowników, szkolenia dla pracowników w celu zwiększenia świadomości pracowników jakie są skutki działania hałasu, szczegółowe badania lekarskie/.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDS i NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, montowanie dodatkowych odciągów, montowanie wentylacji mechanicznej, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2. Poprawa warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją żywności zapewniono pomieszczenie jadalni.

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją metalowych wyrobów gotowych zapewniono właściwy stan pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.

3.3. Substancje i mieszaniny chemiczne

Przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną w 1 zakładzie stosującym substancje i mieszaniny chemiczne.

Ponadto podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 5 przypadkach skontrolowano mieszaniny chemiczne.

Wydano 1 decyzję, która została wykonana.

3.4. Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2020r. przeprowadzono ogółem 5 kontroli w 5 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi.

Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.5. Czynniki biologiczne

W 2020r. podczas kontroli ogólnych warunków bhp w 1 przypadku skontrolowano również czynniki biologiczne. Wydano 1 decyzję administracyjną, która została wykonana.

3.6. Choroby zawodowe

W 2020r. przeprowadzono 6 wizytacji w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 6 kart ocen narażenia zawodowego. Wydano 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową.

4. Podsumowanie

W 2020r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów

wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH,) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na cytostatyki).

W powiecie pińczowskim w porównaniu z 2019r. spadła liczba stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych (8 zakładów w 2019r. i 3 zakłady w 2020r.).

W 2020r. przekroczenia hałasu stwierdzono w 1 zakładzie. W tym samym zakładzie przekroczone zostały normy drgań i pyłów. W dwóch kolejnych zakładach przekroczenia dotyczyły pyłów. W zakładzie z przekroczeniami hałasu, drgań i pyłów została wydana decyzja administracyjna nakazująca obniżenie tych wartości poniżej NDS oraz sporządzenie planu poprawy. Kontrola sprawdzająca wykonanie tych obowiązków została zaplanowana na 2021r.

W jednym zakładzie z przekroczeniami pyłów wydana decyzja administracyjna sprawiła, iż wyeliminowano nadmierne przekroczenie zapylenia. W przypadku drugiego zakładu z przekroczeniami pyłów kontrola sprawdzająca odbędzie się w bieżącym roku. natomiast w 1 zakładzie przekroczenia dotyczyły zapylenia. Po wydaniu decyzji zapylenie zostało obniżone poniżej wartości dopuszczalnej. W jednym zakładzie, w którym występował ponadnormatywny hałas maszyna została wymieniona na nową i hałas został zmniejszony.

Pozostałe zakłady z przekroczeniami hałasu podjęły natychmiastowe działania w celu ich obniżenia. Zawiodły stare maszyny powodujące nadmierny hałas, słaba wentylacja oraz czynnik ludzki. W przypadku hałasu wprowadzony został program działań organizacyjno – technicznych, zmierzający do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Spadek stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

W 2019 oraz w 2020r. nie wydawano decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego dotyczącego;

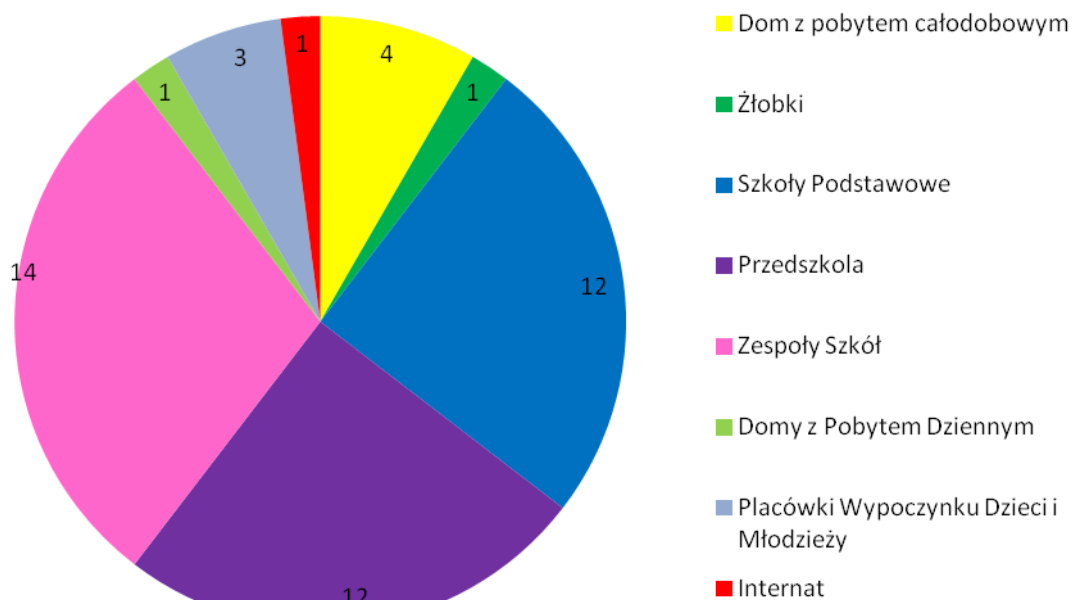
- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo- wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2020r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku-Zdroju znajdowało się 47 obiekty nauczania i wychowania oraz 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Żłobek - 1
Szkoły Podstawowe - 12
Przedszkola - 12
Zespoły Szkół - 14
Liceum Ogólnokształcące -1
Internaty - 1
Domy z Pobytem Całodobowym - 4
Domy z Pobytem Dziennym - 1
Poradnia Pedagogiczno Psychologiczna-1

W 2020r. skontrolowano w powiecie pińczowskim 21 placówek nauczania i wychowania oraz 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykaz placówek oświatowo- wychowawczych nadzorowanych w 2020r. na terenie powiatu pińczowskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno - higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie pińczowskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2020r. przeprowadzili 38 kontrole stanu sanitarnego i higienicznego w tym 3 kontrole na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2020r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 3 decyzje administracyjne zarządzające poprawę stanu sanitarnego i higienicznego oraz 4 decyzje zmieniające termin wykonania. Decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian, sufitów, podłóg, sanitariatów dla uczniów, zainstalowania właściwej wentylacji ,poprawy warunków wychowania fizycznego, poprawy stanu technicznego mebli szkolnych, poprawy stanu technicznego schowków porządkowych i wyposażenia sali informatycznych w prawidłowe krzeselka przy stanowiskach komputerowych.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 21 skontrolowanych placówek 6 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego,
- 2 placówek posiadało własne oczyszczalnie ścieków.

Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej

- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Ocena rozkładów zajęć

W roku sprawozdawczym 2020r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2020r. w szkołach i przedszkolach przeprowadzono analizę stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka tj. oceniano dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu.

Nieprawidłowe zestawienie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie, na prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych

W 2020r. pomiary mebli przeprowadzono w 2 placówkach. Łącznie przebadano 94 stanowiska pracy ucznia (94 uczniów przebadano) w 6 oddziałach. Wszyscy uczniowie korzystają z prawidłowych stanowisk pracy ucznia.

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu pińczowskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych, zbiorowych, na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

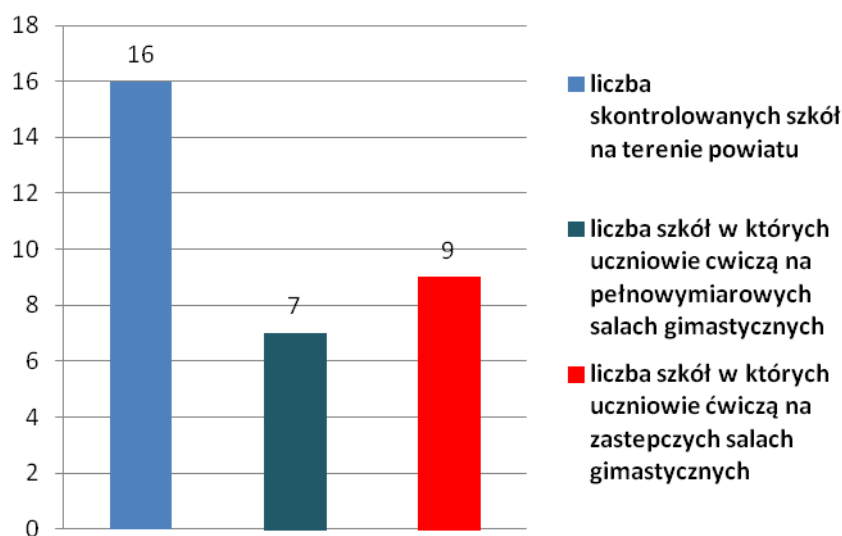
7. Warunki do prowadzenia zajęć WF

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Na 16 skontrolowanych szkół w 2020r. w powiecie pińczowskim – 2 szkoły podstawowe i 5 zespołów łącznie 7 posiada szkolne zespoły sportowe z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski.

Pozostałe placówki zajęcia wychowania fizycznego realizują na zastępczych salach gimnastycznych.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2020r. na terenie powiatu pińczowskiego (skontrolowano w 2020r. 16 szkół)

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2020r.

Wszystkie placówki tj. 2 szkoły podstawowe i 5 zespołów posiadające szkolne zespoły sportowe (hale sportowe) posiadają natryski które są czynne lecz nie są wykorzystywane po każdych zajęciach WF lecz tylko po dodatkowych zajęciach.

Ponadto 1 szkoła podstawowa i 1 zespół korzystają z basenu w ramach zajęć wychowania fizycznego. Jedna szkoła podstawowa i 1 zespół zajęcia WF oprócz sali gimnastycznej odbywają na korytarzu szkoły.

8. Warunki pobytu dzieci 5-6 letnich w szkole i przedszkolu

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano warunki pobytu dzieci w wieku 5-6 lat podczas pierwszego roku nauczania.

Niewystarczającą infrastrukturę stwierdzono w 4 placówkach, w tym głównym problemem było brak możliwości

- wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych dzieci.

9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2020r. na terenie powiatu pińczowskiego zorganizowano 3 placówki wypoczynku - 2 w miejscu zamieszkania i 1 w formie wyjazdowej (tj. zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych). Łącznie z wypoczynku skorzystało 52 dzieci.

Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

10. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół - skontrolowano 16 szkół w 2020r.)

Na terenie powiatu pińczowskiego podczas kontroli bieżących w roku 2020 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 15 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu.

- 12 placówek wydawało posiłek jednodaniowy dla 680 uczniów,
- 3 placówki wydawały posiłek dwudaniowy dla 340 uczniów,

Łącznie 253 uczniów korzystało w z posiłków dofinansowanych przez MOPS lub GOPS.

Wnioski

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo - wychowawczych zapewniła w 2020r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2020r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydano 3 decyzje administracyjne podczas gdy w 2019 wydano 9 decyzji.
4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po każdych zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy wymaga w części placówek zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.
6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.
7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego

nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).

8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie wyposażane w nowe meble i wyposażenie tj. pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.
9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2020 roku nadzorem objętych było 902 obiektów (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 51 obiektów, tj. 5,7%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami na terenie powiatu pińczowskiego.

W 2020 roku wpisano do rejestru i wydano 7 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2020r. w rejestrze figurują 342 podmioty o których mowa wyżej. 7 gospodarstw rolnych prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: 3 podmioty zajmują się tłoczeniem oleju na zimno (olej z lnicy, rzepaku i lnu), 2 podmioty zajmuje się produkcją przetworów owocowo-warzywnych, 1 podmiot zajmuje się produkcją kapusty szatkowanej, 1 podmiot zajmuje się produkcją i konfekcjonowaniem w opakowania jednostkowe suszy roślinnych tj.: ostropestu, babki, mięty, melisy, rumianku, szczeci, pokrzywy, kopru włoskiego. W 4 gospodarstwach prowadzona jest działalność w warunkach domowych i jest to obieranie czosnku i cebuli oraz produkcja ciasta i tortów. W 2020r wpisano do rejestru i wydano 2 zaświadczenie o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonego wniosku dla prowadzonej działalności w warunkach domowych: przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: ciasta i torty z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza

sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej. W 2020r. wpisano do rejestru i wydano zaświadczenie dla produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnej uprawy.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono 76 kontroli i rekontroli sanitarnych, wydano
- 3 decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego,
- 1 decyzję uchylającą wydaną decyzję,
- 1 decyzja dotycząca prawidłowego znakowania wprowadzanych do obrotu środków spożywczych,
- 1 decyzja nakazującą uzyskanie zezwolenia na wprowadzanie ziela konopi siewnej (*Cannabis sativa L*) na rynek Unii Europejskiej,
- 1 decyzja przedłużająca termin wykonania wydanej decyzji,
- nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1300,00 zł.

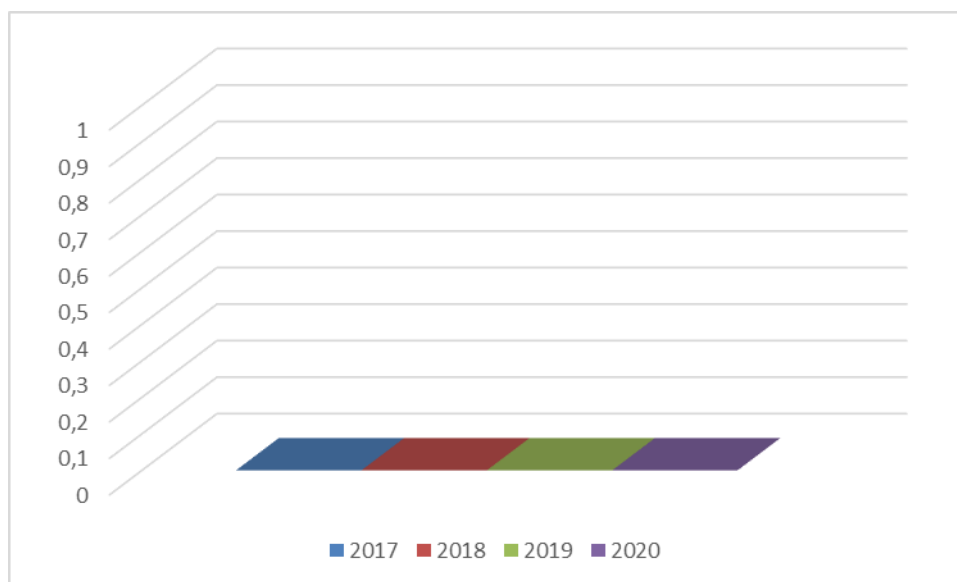
W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 3 kontrole w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 10 prób środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 5 prób ogórka świeżego, 5 prób pomidora - Pobrane próbki badano w kierunku parametrów mikrobiologicznych (*Escherichia coli*, *Salmonella*, *Listeria monocytogenes*) – żadnej próbki nie kwestionowano.

Przeprowadzono również kontrolę u producenta kapusty głowiastej w związku z pismem przekazanym przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa informującym, iż w badanej próbce kapusty pobranej w gospodarstwie stwierdzono występowanie substancji czynnej didiokarbaminiany, która nie jest dopuszczona do stosowania w tej uprawie. W dniu kontroli nie stwierdzono na stanie gospodarstwa kapusty białej. Stwierdzono, iż kontrolowany podmiot nie prowadzi dokumentacji umożliwiającej zidentyfikowanie odbiorców żywności. Nie opracował systemu traceability gwarantującego identyfikację odbiorców produktów roślinnych. W związku z powyższym wystosowane zostało pismo interwencyjne przypominające, iż podmioty działające na rynku spożywczym i pasz powinny utworzyć systemy i procedury identyfikacji innych przedsiębiorstw, którym dostarczyli swoje produkty zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami i wymaganiami prawa żywnościowego.

W 10 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoczonych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów”. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2019r. również żaden z zakładów nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.

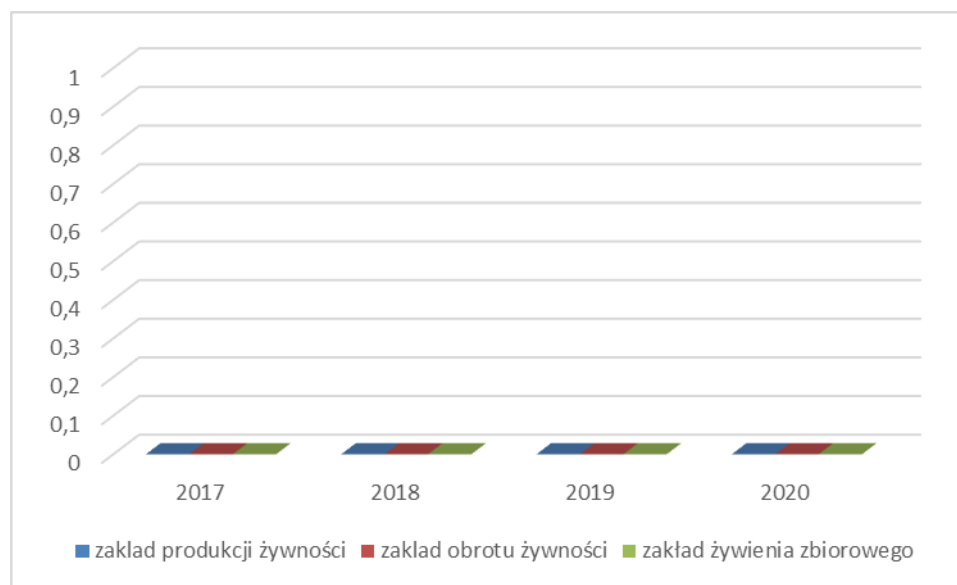
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu pińczowskiego w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu pińczowskiego w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- procesy mycia i dezynfekcji prowadzone są w sposób nieprawidłowy, brak czystości i porządku w salach sprzedaży, w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych obiektów oraz szatniach personelu,
- urządzenia i sprzęt produkcyjny brudny, w złym stanie technicznym, zniszczone, powierzchnie skorodowane, stwarzają ryzyko zanieczyszczenia żywności.
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- brak koniecznego wyposażenia przy punktach wodnych związanych z higieną produkcji oraz higieną rąk personelu (środków do higienicznego mycia i suszenia rąk),
- przechowywanie środków spożywczych niezgodnie z wymaganiami określonymi przez producenta, w warunkach umożliwiających ich zanieczyszczenie i zepsucie (nieprawidłowe miejsce i sposób magazynowania),
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, razem przechowuje się produkty do bezpośredniego spożycia z produktami nieoczyszczonymi,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, kosze brudne, przepełnione,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów

(brak badań właścicielskich), brak wyników badań potwierdzających skuteczność przeprowadzanych zabiegów myjąco-dezynfekujących, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak weryfikacji systemu HACCP poprzez prowadzenie audytów wewnętrznych zgodnie z zapisami w dokumentacji systemu kontroli, brak nawyków sanitarnych personelu), personel pracujący z żywnością nie jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do zakresu prowadzonej działalności.

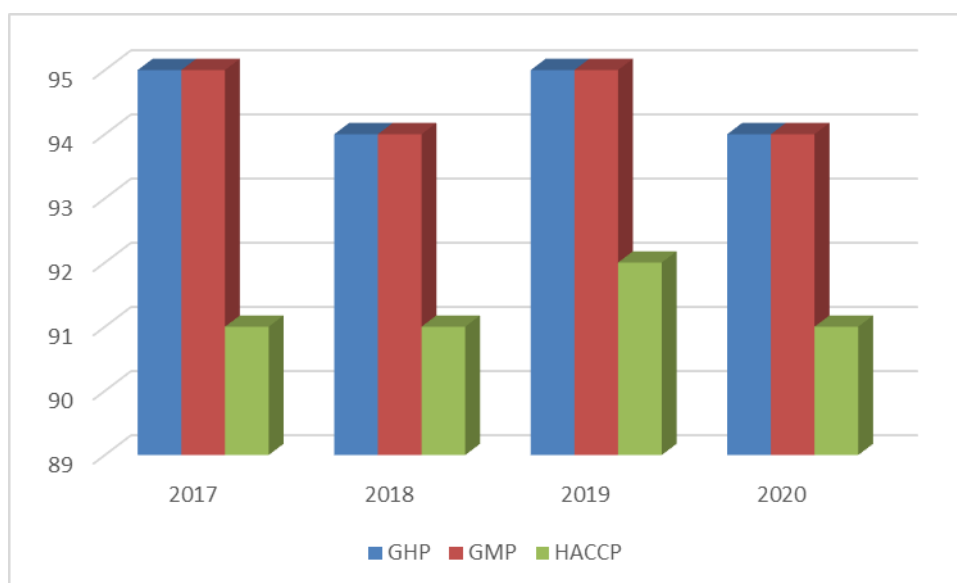
W 2020 r. nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez obiekty, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu w 2019r. - 95%, 2020r. - 94%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznemu pogorszeniu: 2019r. - 92%, 2020r. – 91%.

W związku z tym iż zakłady rozszerzają zakres prowadzonej działalności system HACCP wymaga stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2017-2020, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

- Ogółem w 2020 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 119 próbek środków spożywczych.
- Mikrobiologicznie zbadano 85 próbek. Nie kwestionowano żadnej próbki.
- Chemicznie zbadano 34 próbek.

Zakwestionowano 1 próbkę tj.:

„Mąka pszenna typ 1850”₂. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A ($30,7 \pm 6,75 \mu\text{g/kg}$). Uzyskany wynik OTA przekracza maksymalny dopuszczalny poziom określony w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006r. ustalającym najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych wynoszący $3,0 \mu\text{g/kg}$.

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności nie pobierano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego próbek żywności z grupy produktów o zwiększonym prawdopodobieństwie wystąpienia materiału GM. W 2020r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.
2. W związku z 30 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 21 powiadomieniami informacyjnymi w ramach systemu RASFF, przeprowadzono rozmowy telefoniczne.

W ramach podejmowanych czynności wycofywano z obrotu:

- **2 sztuki** produktu pn. SpRiso Olej z ryżu naturalny 100%, numer partii E386, data minimalnej trwałości 18.03.2021, w związku ze stwierdzeniem przekroczenia NDP estrów 3-MCPD ($6227 \pm 1245 \text{ ppb}$) oraz estrów glicydowych ($3173 \pm 920 \text{ ppb}$)
- **234 sztuki** produktu pn.: „Rodzynki Sułtańskie FRESCO”, nr partii: 10J.1910.64, data minimalnej trwałości: 10.2020, pochodzącym z Uzbekistanu, w związku ze stwierdzeniem przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A ($17,1 \pm 5,1 \mu\text{g/kg}$),

- **12 sztuk** produktu Olej z ryżu MI RA, nr partii L0041, data minimalnej trwałości: 02.2022, pochodzącym z Włoch, w którym stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu estrów glicydołu (2332 ± 676 $\mu\text{g}/\text{kg}$) oraz stwierdzenia estrów 3-MCPD na poziomie 7551 ± 1510 $\mu\text{g}/\text{kg}$),
 - **7,20 kg** środka spożywczego pn.: Grejpfruty czerwone, numer partii: ECCC:0G743, kraj pochodzenia: Turcja, w produkcie stwierdzono przekroczenia NDP pozostałości pestycydu- metylochloropyryfosu.
3. W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono:
- 2 kontrole w sklepach zielarsko-medycznych, podczas których oceniono znakowanie 3 suplementów diety. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania ocenionych suplementów diety.
 - Pobrano do badań 2 próbki suplementów diety oraz 33 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i 2 próbki żywności wzbogaconej w witaminy i składniki mineralne. Nie kwestionowano żadnej próbki.
 - 1 kontrolę u podmiotu prowadzącego działalność w zakresie konfekcjonowania suplementów diety i odpowiadającego za znakowanie. Kontrola dotyczyła jakości zdrowotnej produkowanego suplementu diety, którego składnikiem jest ziele konopi włóknistej *Cannabis sativa* L. Po przeanalizowaniu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, stwierdzono, iż przedstawione przez stronę wyniki badań oraz dokumentacja dotycząca historii użycia konopi do celów spożywczych, nie dają podstaw do uznania ziela i kwiatostanu konopi siewnej, a także produktów z nich wytwarzanych, jako żywność. W związku z powyższym została wydana decyzja nakazująca uzyskanie zezwolenia na wprowadzanie ziela konopi siewnej (*Cannabis sativa* L) na rynek Unii Europejskiej zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 z dnia 25 listopada 2015r. w sprawie nowej żywności, zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 258/97 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1852/2001 (Dz. Urz. UE L 327 z 11.12.2015r., s. 1).
4. W związku z wystąpieniem ASF na terenie polski i możliwością przeniesienia na teren woj. świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia

zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików.

Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością. W trakcie kontroli nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami gastronomicznymi. Łącznie przeprowadzono 25 kontroli obejmujących w/w obszar. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 2 mandaty karne na kwotę 600 złotych. Mandaty karne nakładano za przepełnione, brudne oraz nieprawidłowe kosze na śmieci (kosze bez pokryw), przepełnione pojemniki na odpady. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze gospodarki odpadami zalecano wyposażyć obiekty w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiekcie. W trakcie kontroli przeprowadzonych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

5. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 15 obiektów, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1100zł. za zły stan sanitarno-higieniczny kontrolowanych obiektów, brak prawidłowo prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi. Ponadto w kontrolowanych obiektach nie była prowadzona prawidłowo kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Mandaty nałożono w sklepie spożywczo-przemysłowym, zakładzie żywienia zbiorowego otwartego oraz w automacie do lodów. Wydawano zalecenia z bezzwłocznym terminem wykonania na nieprawidłowości sanitarno-higieniczne. Kontrole sprawdzające przeprowadzone w tych obiektach nie wykazały nieprawidłowości w stanie sanitarnym obiektów.
6. Przeprowadzono 3 kontrole w 2 obiektach przygotowujących posiłki dla dzieci w trakcie wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. Dokonano 2 oceny wyżywienia na podstawie jadłospisów, zastrzeżeń do sposobu wyżywienia nie

stwierdzano. W 1 obiekcie przygotowującym posiłki dla dzieci przebywających na wypoczynku letnim stwierdzono niezgodności. Stwierdzono, iż procesy mycia i dezynfekcji prowadzone są w sposób nieprawidłowy, stwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny we wszystkich pomieszczeniach zakładu: brudne, tłuste półki w szafkach kuchennych i magazynach, brudne urządzenie chłodnicze, brudne umywalki, brudne posadzki, brudny sprzęt produkcyjny, blaty robocze, posadzki zaśmiecone, w pomieszczeniach magazynowych przechowywany jest uszkodzony, nieużywany sprzęt produkcyjny brudny sprzęt meblowy. Stwierdzone nieprawidłowości świadczą o braku nawyków sanitarnych personelu. Gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy. W obrębie pomieszczeń kuchni właściwej stwierdzono kosze na nieczystości stałe przepełnione, bez pokrywy. Brak odzieży ochronnej personelu, personel pracuje w odzieży prywatnej. W szafkach odzieżowych i szatni bardzo brudno. Brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, razem przechowuje się produkty do bezpośredniego spożycia z produktami nieoczyszczonymi w tym jajka w wytłaczance. W obiekcie nie jest prowadzona prawidłowa kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Personel pracujący z żywnością jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do zakresu prowadzonej działalności. Na osoby odpowiedzialne nałożono mandat karny na kwotę 500,00zł. oraz wydano zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazały, że nieprawidłowości zostały usunięte.

7. W 2020r nie zgłaszano zbiorowych zatruc pokarmowych w związku z czym nie uczestniczono w opracowywaniu ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.
8. Wykonano 14 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
9. Wykonano 8 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego, tj. 6 ocen w obiektach oświatowo-wychowawczych oraz 2 oceny żywienia w obiektach prowadzących żywienie dzieci w ramach wypoczynku letniego, Oceniane jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzane błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów. Oceniane jadłospisy zawierają informację o produktach mających w swym składzie składniki alergenne.
10. Na skutek interwencji konsumentów przeprowadzono 6 kontroli: 2 kontrole potwierdziły zasadność interwencji, 4 interwencje nie potwierdziły się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 33,3%.

11. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 11 kontroli. Wydano 11 decyzji zatwierdzających obiekty żywnościowe w tym 8 decyzji zatwierdzających obiekty bezwarunkowo, 2 decyzje zmieniających dotychczasowy zakres prowadzonej działalności – rozszerzenie działalności oraz 1 decyzję zatwierdzającą obiekt warunkowo (ze względu na brak dokumentacji systemu HACCP).

Wnioski:

W 2020r. ocenione wg ujednoczonych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów” obiekty produkujące środki spożywcze, zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty obrotu żywnością wykazały zerowy odsetek obiektów niezgodnych. Pomimo to stwierdzono, iż w 2020r. stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej nieznacznie się pogorszył.

Stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i systemu HACCP uległ nieznacznemu pogorszeniu.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzorowe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów,
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów),
- Ciasta z kremem,
- Mięso i przetwory mięsne, drób, jaja,
- Żywność prozdrowotna.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej wymaga w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Pomimo nieznacznego pogorszenia się stanu sanitarno-higienicznego nadzorowanych obiektów, należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu pińczowskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczące, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności. W 2020r. wydano 3 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno-technicznego, 1 decyzję dotyczącą prawidłowego znakowania wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, 1 decyzję nakazującą uzyskanie zezwolenia na wprowadzanie ziela konopi siewnej (*Cannabis sativa L*) na rynek Unii Europejskiej, 1 decyzję uchylającą wydaną decyzję, 1 decyzja przedłużająca termin wykonania wydanej decyzji.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2020 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2020r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podejmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Profilaktyka nadwagi i otyłości – ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest pogłębienie wiedzy

w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka oraz dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Adresatami programu są uczniowie klas starszych szkół podstawowych (V-VIII) a realizacja programu oparta jest na metodzie projektu.

Projekty realizowane przez zainteresowane szkoły powinny służyć promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Przedmiotem projektów nie mogą być zagadnienia związane z handlem i promocją produktów żywnościowych. Ponadto projekty nie mogą być oparte na zakazach i dyskryminacji żadnej z grup produktów żywnościowych.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 na terenie powiatu pińczowskiego przystąpiło 10 szkół podstawowych.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia zorganizowanego przez Sekcję Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w PSSE w Busku – Zdroju. Ponadto w placówkach, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu pracownicy Sekcji PZiOZ przeprowadzili narady wdrożeniowe. Zarówno podczas szkolenia jaki narad koordynatorom przekazano materiały edukacyjne do programu.

W maju 2020r. ze względu na zawieszenie prowadzenia w szkołach zajęć dydaktyczno-wychowawczych w trybie stacjonarnym, w związku z epidemią wywołaną koronawirusem SARS-CoV-2, realizacja programu w roku szkolnym 2019/2020 została odwołana.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu pińczowskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZyste Powietrze Wokół Nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu przystąpiło 9 placówek z terenu powiatu pińczowskiego. Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas porad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 222 dzieci oraz 171 rodziców.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu. Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas szkolenia i narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 6 szkół podstawowych z terenu powiatu pińczowskiego. W wyniku działań edukacją objęto 43 uczniów oraz 40 rodziców.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Według danych szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia tytoniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej i realizowany jest przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Busku – Zdroju na poziomie wojewódzkim.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało 7 szkół podstawowych z terenu powiatu pińczowskiego.

W wyniku podjętych działań edukacją objęto 110 uczniów oraz 70 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych konkursach, przedstawieniach i apelach. Program ten

uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich samych decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum

„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej – IV-VIII.

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie

najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 7 szkół podstawowych z terenu powiatu pińczowskiego. W wyniku podjętych działań programowych edukacją objęto 125 uczniów. Ponadto w program zaangażowano 21 rodziców, którzy aktywnie uczestniczyli w wybranych zadaniach programowych.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształcić postawy asertywne, wobec nacisku swoich rówieśników.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

Koordynatorzy szkolni programu odnotowali zauważalne zmiany w zachowaniu uczniów, którzy chętniej angażowali się w działania prozdrowotne na terenie szkoły oraz odważnie prezentowali postawy antytytoniowe.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2019/2020 ruszyła pilotażowa edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu pińczowskiego w programie wzięły udział 3 przedszkola, w związku z czym edukacją objęto 67 dzieci oraz 50 rodziców.

Profilaktyka palenia tytoniu

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju prowadzi działania edukacyjne z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, które wynikają z aktualnych potrzeb środowiska szkolnego. Są to spotkania dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Realizowane są jako wsparcie szkół w profilaktyce uzależnień. W 2020r. na terenie powiatu pińczowskiego przeprowadzono 1 spotkanie w Zespole Placówek Oświatowych w Gackach, w którym uczestniczyło 130 rodziców. Wysłuchali oni informacji na temat skutków zdrowotnych czynnego jak i biernego palenia. Poruszona została także tematyka e-papierosów, które są coraz bardziej popularne wśród uczniów. Chętni rodzice skorzystali z badania tlenku węgla w wydychanym powietrzu, przeprowadzonego za pomocą smokolizera.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące ze sobą. Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, środki zastępcze) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało 5 szkół ponadpodstawowych, wskutek czego edukacją objęto 302 uczniów oraz 295 rodziców.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu B i C pt. „Podstępne WZW”

FUNDACJA
G W I A Z D A
N A D Z I E I

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu pińczowskiego w roku szkolnym 2019/2020 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiła 1 szkoły ponadpodstawowa. Edukacją objęto 90 uczniów.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia, które w Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach przeprowadzili przedstawiciele Fundacji „Gwiazda Nadziei” oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.

Akcja Letnia 2020

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizowała akcję profilaktyczną „Zdrowe Wakacje 2020”.

Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

W świetlicy „Chata Bogucka” w Bogucicach przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla dzieci korzystających z obiektu podczas wypoczynku letniego. Omówiono zasady bezpieczeństwa zdrowotnego podczas wakacji oraz przekazano informacje dot. aktualnej sytuacji epidemiologicznej w zakresie koronawirusa.

W związku z organizacją działań informacyjnych przekazano na 3 formy wypoczynku letniego broszury edukacyjne „Zdrowe i bezpieczne wakacje” (40 szt.).

Promowanie zdrowego stylu życia

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju należy także inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalenie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej.

Z uwagi na to że, zdrowie człowieka, aż w 50% zależy od stylu życia jednostki, PPIS w Busku – Zdroju kładzie nacisk na działania promocyjne i profilaktyczne w tym zakresie.

W związku z tym wychodząc także naprzeciw oczekiwaniom szkoły, przeprowadzono 1 spotkanie dot. zdrowego stylu życia, w którym uczestniczyło 142 rodziców.

Działania wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej

Sekcja PZiOZ na prośbę KPP w Pińczowie i lokalnych stowarzyszeń seniorów włączyła się w działania informacyjne z zakresu profilaktyki zakażeń koronawirusem. Odbyły się 3 spotkania (Klub Seniora w Michałowie, Klub Seniora w Niewiatrowicach, Klub Seniora „Jesienna Róża” w Działoszycach). Omówiono podstawowe informacje na temat koronawirusa, przedstawiono potencjalne drogi zakażeń oraz przekazano zalecenia mogące ustrzec przed zachorowaniem. Pozostawiono wytyczne GIS oraz ulotki informacyjne (150 szt.).

Wnioski:

Podjęte przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w 2020r. zostały niestety mocno ograniczone z powodu zaistniałej sytuacji epidemiologicznej.

X. PODSUMOWANIE

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się **promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych**. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W marcu 2020r. na terenie powiatu pińczowskiego, tak jak na terytorium całej Polski został ogłoszony **stan epidemii**, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach **zarządzania kryzysowego**. Prowadzono

stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej.

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (**dyżurny telefon alarmowy**). Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w **planach zarządzania kryzysowego** pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2020r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu pińczowskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 wśród mieszkańców (kierowanie na izolację osób zakażonych oraz na kwarantannę osób z kontaktu z osobami z wynikiem pozytywnym w kierunku SARS-coV-2).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie pińczowskim w 2020 roku zdominowało rozprzestrzenianie się wśród mieszkańców wirusa Sars-CoV-2, który powodował zachorowania na COVID-19. Występowały ogniska zachorowań, zwłaszcza wśród osób starszych i z osłabioną odpornością. Potwierdzono **1042 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **159** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **32** zgony z powodu Coronavirusa, z czego 23 osoby miało choroby współistniejące.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2019-2020 - odnotowano w **2020 r. spadek** zachorowań w stosunku do roku 2019 .

W 2020r. na terenie powiatu buskiego **nie zarejestrowano** ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 2020 r. na terenie powiatu buskiego **nie zarejestrowano** nowo wykrytych zakażeń HIV.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę stan pandemii w kraju, ograniczoną liczbę kontroli sanitarnych oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w 2020r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Stan sanitarny na terenie powiatu pińczowskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie pińczowskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody, w przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość pobranych prób	75	79	82	65	63	67	69
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	1	4	0	0	0	0	4
Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych	2	10	14	3	2	2	3

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2020r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, stan sanitarny na terenie powiatu pińczowskiego można ocenić, jako dobry.

W powiecie pińczowskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy

w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2020r. działalność Sekcji Nadzoru Zapobiegawczego została przededefiniowana ze względu na stan epidemii jaki wystąpił w kraju. Nadrzędnym elementem działań było uczestniczenie w zwalczaniu, zapobieganiu i przeciwdziałaniu szerzenia się epidemii SARS CoV-2. Mimo tych priorytetów Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego nie zaprzestała swoich ustawowych, podstawowych czynności i działań, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2020r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- podmiotów wykonujących działalność leczniczą
- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2020r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2020r. objęto nadzorem 47 placówek nauczania i wychowania oraz 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i

urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2020r. na poprawę w/w stanu zostało wydane 4 decyzje administracyjne. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Nadal brak jest dostatecznej ilości pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem.

Częstym zjawiskiem jest nie wykonywanie zaleceń w terminach zawartych w decyzjach. Dyrektorzy placówek niewykonywanie zaleceń w terminach tłumaczą z reguły brakiem środków finansowych na wykonanie wszystkich punktów zawartych w decyzjach i trudnościami związanymi z przetargami.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2020r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowały się 902 obiekty tj. o 10 obiektów więcej w porównaniu do 2019r. i o 55 obiektów więcej w stosunku do roku 2018. Zwiększająca się liczba obiektów nadzorowanych związana jest między innymi z dokonywaniem wpisów do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych W okresie 2018r. – 2020r. nadzorem objęto 21 producentów produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej. Ponadto 7 producentów produkcji pierwotnej prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny, w 4 gospodarstwach prowadzona jest działalność w warunkach domowych i jest to obieranie czosnku i cebuli oraz produkcja ciasta i tortów, w 1 gospodarstwie prowadzona jest działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnej uprawy.

W 98 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 162 kontrole i rekontrole sanitarne w tym 6 kontroli interwencyjnych na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji.

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych FASFF przedsiębiorcy wycofali z obrotu niebezpieczne partie żywności na łączną kwotę 698,98zł.

Z 51 obiektów skontrolowanych w 2020r. wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 10 zakładów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2020r. wydano 7 decyzji administracyjnych w tym 3 zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego.

Nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1300,00 zł.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 15 obiektów żywnościowo-żywnieniowych, w których nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1100zł.

W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną tj. suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi przeprowadzono 3 kontrole w tym 2 kontrole w sklepach zielarsko-medycznych oraz 1 kontrolę u podmiotu prowadzącego działalność w zakresie konfekcjonowania suplementów diety. Oceniono znakowanie 3 suplementów diety. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania ocenionych suplementów diety. Kontrola u podmiotu konfekcjonującego suplement diety dotyczyła jakości zdrowotnej produkowanego suplementu diety, którego składnikiem jest ziele konopi włóknistej *Cannabis sativa L.* Wydano decyzję nakazującą uzyskanie zezwolenia na wprowadzanie ziela konopi siewnej (*Cannabis sativa L.*) na rynek Unii Europejskiej.

Pobrano do badań 5 próbek żywności prozdrowotnej. Nie kwestionowano żadnej próbki.

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej.

W ramach przeprowadzonego w 2020r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 119 próbek, zakwestionowano jakość zdrowotną 1 próbki.

Mikrobiologicznie zbadano 85 próbek, nie kwestionowano żadnej próbki. Chemicznie zbadano 34 próbki, zakwestionowano 1 próbkę środka spożywczego pn. „Mąka pszenna typ 1850”. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A ($30,7 \pm 6,75 \mu\text{g}/\text{kg}$). Uzyskany wynik OTA przekracza maksymalny dopuszczalny poziom określony w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006r. ustalającym najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych wynoszący $3,0 \mu\text{g}/\text{kg}$.

Nie pobierano do badania próbek środków spożywczych na obecność materiału genetycznie modyfikowanego.

W 2020r. obiekty produkujące środki spożywcze, zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty obrotu żywnością wykazały zerowy odsetek obiektów niezgodnych. Odnotowano nieznaczne pogorszenie stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz system HACCP. 91% obiektów ma

wdrożony system HACCP. W dalszy ciąg wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zmieniającego się bardzo często zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty.

Nadzór w zakresie higieny środowiska pracy.

W 2020r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH,) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na cytostatyki).

W powiecie pińczowskim w porównaniu z 2019r. spadła liczba stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych (8 zakładów w 2019r. i 3 zakłady w 2020r.).

W 2020r. przekroczenia hałasu stwierdzono w 1 zakładzie. W tym samym zakładzie przekroczone zostały normy drgań i pyłów. W dwóch kolejnych zakładach przekroczenia dotyczyły pyłów. W zakładzie z przekroczeniami hałasu, drgań i pyłów została wydana decyzja administracyjna nakazująca obniżenie tych wartości poniżej NDS oraz sporządzenie planu poprawy. Kontrola sprawdzająca wykonanie tych obowiązków została zaplanowana na 2021r.

W jednym zakładzie z przekroczeniami pyłów wydana decyzja administracyjna sprawiła, iż wyeliminowano nadmierne przekroczenie zapylenia. W przypadku drugiego zakładu z przekroczeniami pyłów kontrola sprawdzająca odbędzie się w bieżącym roku. natomiast w 1 zakładzie przekroczenia dotyczyły zapylenia. Po wydaniu decyzji zapylenie zostało obniżone poniżej wartości dopuszczalnej. W jednym zakładzie, w którym występował ponadnormatywny hałas maszyna została wymieniona na nową i hałas został zmniejszony.

Pozostałe zakłady z przekroczeniami hałasu podjęły natychmiastowe działania w celu ich obniżenia. Zawiodły stare maszyny powodujące nadmierny hałas, słaba wentylacja oraz

czynnik ludzki. W przypadku hałasu wprowadzony został program działań organizacyjno – technicznych, zmierzający do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Spadek stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

W 2019 oraz w 2020r. nie wydawano decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Działalność w zakresie **promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej** w 2020r. zamierzano realizować zgodnie z celami **Narodowego Programu Zdrowia**.

Jednakże po wprowadzeniu stanu epidemii działalność edukacyjna została skierowana na profilaktykę zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Podejmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2020r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu pińczowskiego, uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców w zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
- nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, w tym monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie SARS-CoV-2 i innych zagrożeń,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezwzględnego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- pomimo skoordynowania działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ciągłego prowadzenia monitoringu w celu wyeliminowania negatywnego zjawiska, jakim było rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 - jest on w dalszym ciągu, zagrażając zdrowiu i życiu ludzi, szczególnie ludzi starszych i z chorobami współistniejącymi,
- występowanie środowisk „antyszczepionkowych”, których działania przyczyniają się do zmniejszania wykonawstwa szczepień u dzieci.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2020 roku w dalszym ciągu na dobrym poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.